

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії та
міжнародних відносин

Ольга МАКЛЮК

« 29 » серпня 2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРИКИ У ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ УКРАЇНИ

підготовки бакалавра

денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма Історія
спеціальності 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Турченко Федір Григорович, д.і.н., професор кафедри новітньої історії
України

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри новітньої історії
України

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.
Завідувач кафедри новітньої історії України

Погоджено
Гарант освітньо-професійної
програми

Федір ТУРЧЕНКО

Сергій БІЛІВНЕНКО

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

Турченко Федір Григорович, д. і. н., професор кафедр новітньої історії України

E-mail: fturchenko@ukr.net

СЕЗН ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11489>

Телефон: (061) 228 76 38

Кафедра: кафедра новітньої історії України, 5 корп., ауд. 323

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Історики у політичному житті України» є вибірковою. Дисципліною для здобувачів ОП Історія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 032 «Історія і археологія».

Успішне оволодіння вами дисципліною «Історики у політичному житті України»:

- стане підставою для усвідомлення важливості наукового підходу до аналізу історичних подій і процесів в Україні і світі, з наголосом на політичних тенденціях історичного розвитку та закономірностях функціонування людського суспільства;

- продемонструє, що наукове розуміння історії України і світу допомагає об'єктивно оцінювати політичні події минулого і сьогодення;

- націлить на формування вмій і навиків протистояння історичним фальсифікаціям, фейкам і політичним маніпуляціям, спрямованим на спотворення історичного минулого України та інших країн;

- розкриє значення впливу інтелектуального продукту фахових істориків на формування політики пам'яті держави;

- переконає у значенні наукової доброчесності істориків та негативних суспільних наслідків недоброчесності;

-націлить на формування необхідних компетентностей для особистісного розвитку і продовження навчання в магістратурі.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	7-й	7-й
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість годин	120	
Лекційні заняття	22 год.	6 год.
Практичні заняття	22 год.	6 год.
Самостійна робота	76 год.	108 год.
Консультації	<i>Консультації проводяться дистанційно. Розклад консультацій:</i> https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/history/navchal_nij_protse_s	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11489	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	Імітаційні методи.	Контрольні заходи: усна доповідь на практичному занятті, дискусія.
ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	Методи: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, евристичний, дискусійного викладу.	Контрольні заходи: усні доповіді, їх рецензування, обговорення; презентацій.
СК 1 Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.	Методи: репродуктивний.	Контрольні заходи: усні доповіді, їх рецензування, обговорення; презентацій.
СК 10 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією	Методи: репродуктивний, дискусія, дослідницький.	Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення)
ПРН 4 Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.	Методи: репродуктивний, дискусія, дослідницький.	Реалізується на всіх контрольних заходах (письмові роботи, презентації, тестування, обговорення)
ПРН 5 Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.	Методи: евристичний, репродуктивний.	Контрольні заходи: відповідь на практичних заняттях, есе.

Змістовий модуль 1.

ТЕМА 1. Структура навчального процесу у рамках освітньої програми «Історія» (спеціальності 032 «Історія та археологія»).

- Дисципліни загального циклу підготовки.
- Дисципліни професійної підготовки спеціальності «Історія і археологія»
- Цикл дисциплін професійної підготовки освітньої програми «Історія і політика».
- Вибіркові компоненти ОПП«Історія і політика».
- Практичні заняття, контрольні заходи, виробничі практики і їх місце в структурі ОПП.

ТЕМА 2. Місце політичного фактору у структурі історичного процесу

- Зміст базових понять:
 - а). Політична історія
 - б).Інтелектуальна історія,
 - в).Публічна історія,
 - г). Історична політика і політизована історія
- Взаємопов'язаність основних факторів історичного процесу – економіки, суспільного життя, політики, ідеології, культури, суспільно-політичних рухів, культури, військової справи тощо.
- Політичний фактор в ієрархії факторів історичного процесу.

ТЕМА 3. Повсякденна історія (в українському контексті)

- Що таке публічна (повсякденна) історія.
- Історик і політика у повсякденному житті.
- Архіви і питання відкриття їх фондів у минулому і сьогодні.
- Про що свідчать музейні експозиції і чому вони змінюються. Їх політичний вплив у минулому і сьогодні.
- Церква і політика сьогодні.
- Політична агітація, виборчі кампанії, політичні технології.

ТЕМА 4. Історики у суспільно-політичному житті України: історичне минуле

- Історик і влада в Україні: від Нестора до середини ХІХ ст.
- Українські історики напередодні і в роки Української революції 1917-1921 рр. Михайло Грушевський.
- Нищення історії , як науки, у радянські часи. Репресії проти істориків.
- Роль української діаспори у збереженні історичних джерел та значення історичних досліджень в умовах нищення історії України радянським тоталітарним режимом.
- Внесок істориків у здобуття незалежності України 1991 р.

Теми есе:

Історичне есе 1: Чому я обрав ОП «Історія» і які знання, вміння й компетентності сподіваюся одержати.

Історичне есе 2. Мої враження від участі у виборах до місцевих рад з точки зору аналітика.

Історичне есе 3. Що дає мені вивчення політичного фактору для розуміння історичного минулого? (Дати обґрунтовані приклади)

Історичне есе 4. Охарактеризуйте політичну діяльність одного з українських істориків минулого, який був відомим політиком-державником.

ТЕМА 5. Ідеологічна і політична палітра України: історія і сучасність

- Історія політичних вчень.
- Суспільно-політичні рухи в Україні в ХІХ-ХХ ст.
- Ідеологічна палітра сучасного українського політикуму.
- Етнокультурний ландшафт сучасної України : концепція фронтирів, національні пограниччя України, культурний діалог, культурна взаємодія та збагачення.
- Регіональні особливості Запоріжжя.

ТЕМА 6. Історична пам'ять, історична політика, міфи і пропагандистські фейки

- Усна історія. Історична пам'ять та історична політика.
- Історична пам'ять в Україні та її комунікативні канали.
- Російські історичні міфи і сучасна російсько-українська війна.
- Російсько-радянські маркери на мапі та в історичній пам'яті населення України і політика декомунізації.
- Медіаграмотність і критичне мислення в оцінці історичних фактів. Тест і підтекст. Що означає «Читати між строчками».

ТЕМА 7. Політика історичної пам'яті і шкільний курс історії

- Поняття «вітчизняна історія» до 1991 р. і сьогодні.
- «Общая история»: історична наука чи політика?
- Як створювалися підручники історії України в перші роки незалежності?
- Альтернатива сьогодення: два курси – «Історія України» і «Всесвітня історія», чи об'єднаний курс «Україна і світ»?

ТЕМА 8. Як і чому сучасний професійний історик становиться політиком.

- Історик в умовах незалежної України.
- сучасний публічний історик і політика.
- Ярослав Грицак – приклад публічного історика.
- «Soft skills» («м'які», неспеціалізовані навички) для істориків: комунікація, самоорганізація, емоційний інтелект, уміння управляти інформацією, креатив тощо.

Теми есе:

Історичне есе 5: Запорізький міф про «Комбата».

Історичне есе 6. Що означають слова О. Бісмарка «Війни виграють вчителі історії»? Який зміст вкладав О. Бісмарк у ці слова? Як ці слова підтверджувалися (чи спростовуються) у реальному житті?

Історичне есе 7. Назвати один з поширених в Росії пропагандистських антиукраїнських міфів (чи фейків) і спростувати його.

Історичне есе 8. Чи може стати історик, який навчався по програмі «Історія і політика», стати економічно успішним?

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історики у політичному житті України
4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Структура навчального процесу у рамках освітньої програми «Історія» (спеціальності 032 «Історія та археологія»).	2		щотижня
Практичне заняття 1	Аналіз вибори до місцевих рад України 25 жовтня 2020 р. у контексті ОПІ «Історія». -Діяльність місцевих органів – сфера повсякденної історії. - Особливості виборів 25 жовтня 2020 р. Сучасне виборче законодавство. Реформа адміністративно-територіального поділу України і статус місцевих громад. -Виборчі комісії і їх ієрархія. Склад виборчих комісій: члени від партій-учасників виборчого процесу, спостерігачі, представники преси. -Головні партії і партійна боротьба в Запорізькій області під час виборів. Аналіз пропагандистських документів основних партій. -Місце і роль громадськості в забезпеченні об'єктивності визначення результатів виборів.	4		щотижня
Лекція 2	Місце політичного фактору у структурі історичного процесу	2	2	щотижня
Практичне заняття 2	Місце політичної історії в структурі історичного процесу -Структура історичного процесу: економіка, культура, соціальні історія, політика, воєнна історія, історія релігії і церкви. -Питання про ієрархію історичних процесів. -Співвідношення: економіки і політики, культури і політики, соціальної історії і політичної історії і т. д. -Структура політичного фактору історичного процесу. -Держава як політичний інститут.	4	2	щотижня
Лекція 3	Повсякденна історія (в українському контексті)	2		щотижня
Практичне заняття 3	Історична інформація в публічній сфері -Структура історичного знання: всесвітня історія, вітчизняна історія, місцева історія,	4	2	щотижня

	<p>історія в публічній сфері (історія повсякдення).</p> <p>-Політична історія VS політизована історія.</p> <p>-Медіаграмотність і критичне мислення історика у сприйнятті історичної інформації.</p> <p>-Історія, політологія. політтехнологія. Чи може історик стати політологом чи політтехнологом?</p>			
Лекція 4	Історики у суспільно-політичному житті України: історичне минуле	4	2	<i>щотижня</i>
Практичне заняття 4	<p>Як випускники історичного факультету ЗНУ стали професійними політиками</p> <p>Перша п'ятірка:</p> <p>-Сергій Соболев – народний депутат України (1990-1994; 1994-1998; 2002-2006; 2007-2012; 2012-2014; 2014-2019; 2019);</p> <p>-Анатолій Мороз – народний депутат України (1998-2005);</p> <p>-Володимир Кальцев – народний депутат України (2019);</p> <p>-Олександр Старух – голова Запорізької обласної державної адміністрації (2008–2010);</p> <p>-Матвієнко Павло – Запорізької обласної ради (2010–2013 рр.).</p> <p>При підготовці зверніть увагу:</p> <p>-Сторінки біографій: соціальне походження; роки навчання на історичному факультеті ЗНУ; де працювали після закінчення ЗНУ і чому не залишилися на першому місці роботи.</p> <p>-Як формувалися політичні погляди: початок політичної біографії, еволюція політичних поглядів і причини.</p> <p>-Участь у політичних акціях, політичних партіях, виборчих кампаніях, роботі Верховної Ради України, місцевих рад, громадських об'єднаннях.</p> <p>-Спільне і відмінне в біографіях цих діячів.</p>	4		<i>щотижня</i>
Лекція 5	Ідеологічна і політична палітра України: історія і сучасність	4		<i>щотижня</i>
Практичне заняття 5	<p>Російські історичні міфи і сучасна російсько-українська війна</p> <p>-«Гібридна війна» як елемент сучасної політики РФ.</p> <p>-Місце в «гібридній війні» РФ проти України історичних міфів, фейків та</p>	4	2	<i>щотижня</i>

	інформаційних диверсій. -Можливості протистояння «гібридній війні». Контрпропаганда в українських ЗМІ: сьогоденні реалії. -«Усна історія російсько-української війни».			
Лекція 6	Історична пам'ять, історична політика, міфи і пропагандистські фейки	4	2	щотижня
Практичне заняття 6	Моя перша курсова робота з ОПП «Історія». -Як я обираю тему. -Пошук літератури і джерел. -Моя робота над планом. -Робота над текстом. -Як я формулюю висновки.	2		щотижня
Лекція 7	Політика історичної пам'яті і шкільний курс історії	2		щотижня
Лекція 8	Як і чому сучасний професійний історик становиться політиком	2		щотижня
Самостійна робота	Написання есе Історичне есе 1: Чому я обрав ОП «Історія» і які знання, вміння й компетентності сподіваюся одержати. Історичне есе 2. Мої враження від участі у виборах до місцевих рад з точки зору аналітика. Історичне есе 3. Що дає мені вивчення політичного фактору для розуміння історичного минулого? (Дати обґрунтовані приклади) Історичне есе 4. Охарактеризуйте політичну діяльність одного з українських істориків минулого, який був відомим політиком-державником. Історичне есе 5: Запорізький міф про «Комбата». Історичне есе 6. Що означають слова О. Бісмарка «Війни виграють вчителі історії»? Який зміст вкладав О. Бісмарк у ці слова? Як ці слова підтверджувалися (чи спростовуються) у реальному житті? Історичне есе 7. Назвати один з поширених в Росії пропагандистських антиукраїнських міфів (чи фейків) і спростувати його. Історичне есе 8. Чи може стати історик, який навчався по програмі «Історія і політика», стати економічно успішним?	76	108	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Аналіз виборів	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №2	Аналіз виборів	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №3	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №4	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №5	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №6	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №7	Аналіз біографії	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №8	Аналіз біографії	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №9	Аналіз історичних міфів	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №10	Аналіз історичних міфів	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Практичне заняття №11	Доповідь	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Самостійна робота	Есе	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	5
Усього за поточний контроль	4			60
Підсумковий контроль				
Форма підсумковог о контролю	Вид підсумкового контрольного заходу	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
залік	Теоретичне завдання – тестування в Moodle	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	20
	Практичне завдання - есе	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	20
Усього за підсумковий контроль				40

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Історики у політичному житті України
Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Критерії оцінювання

Робота на практичних заняттях:

1. Доповідь з основного питання – максимально оцінюється у 5 балів. Під час доповіді студент може використовувати підготовлені матеріали, але доповідь не повинна перетворюватися на зачитування тексту. Відповідь зачитана із конспекту буде оцінена у мінімальну кількість балів – 1. Вітається використання джерел, їх аналіз, характеристика різних наукових поглядів на проблему, розгляд питання у загальносвітовому контексті.

2. Доповнення – активне доповнення основних доповідей додатково за семінар оцінюється до 2 балів, проте інколи доповнення можуть якісно перевершувати саму доповідь, тому викладач залишає за собою право такі доповнення оцінювати в 3 бали.

3. Додатково оцінюється участь у дискусіях та обговореннях, але студентам необхідно пам'ятати про культуру дискусії, поважати думку опонента та керуватися принципами толерантності, діалогу і співробітництва. Активна участь у дискусіях та обговореннях додатково оцінюється до 3 балів, але в залежності від глибини обговорення проблеми, вміння аргументувати думку, викладач може оцінити вищими балами.

4. Вітається використання інформаційних технологій, але якісно підготована презентація повинна доповнювати доповідь, а не представляти собою текст доповіді представлений на слайдах. Варта пам'ятати, що сучасні інформаційні технології окрім презентації пропонують широкий вибір можливостей оригінального та яскравого представлення матеріалу. Підготовка інформаційного супроводу доповіді також додатково оцінюється в залежності від доцільності, якості та креативності до 5 балів, а надзвичайно яскраві та цікаві роботи можуть бути оцінені вище.

Вимоги до історичних есе

Необхідним елементом навчального процесу є історичні есе, які зорієнтовані на формування самостійного мислення, уміння формувати і обстоювати власну точку зору, обґрунтовувати її на підставі джерел і публікацій дослідників, на які робляться обов'язкові посилання. Об'єм есе – довільний. Але не менше 3 сторінок стандартного машинописного тексту. Головна вимога до есе – самостійність викладу, логічність, вичерпний виклад теми. Есе максимально оцінюється від 0 до 4 балів.

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література:

1. Колесник І. Нова біографічна історія: жінка-історик. *Klio Polska. Studia i Materiały z Dziejów Historiografii Polskiej* [online]. 3 styczeń 2026, nr 17, s. 207–223. [udostępniono 27.1.2026]. DOI <https://doi.org/10.12775/KlioPL.2025.10>
2. Удод О. А.В. Санцевич: історіографічний портрет українського історика радянської доби: (до 100-річчя від дня народження). *Український історичний журнал*. 2024. №4. С. 157–172. DOI <https://doi.org/10.15407/uhj2024.04.157>
3. Освітньо-професійна програма «Історія» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія», Запоріжжя. ЗНУ. 2024.
4. Удод, О. Просторово-часові трансформації сучасної української історіографії: проблема науковості «сучасної» історії. *Історія, археологія, інформаційна, бібліотечна та архівна справа: актуальні проблеми науки та освіти* : II Міжнар. наук. конф., 13–14 трав. 2021 р., м. Кропивницький : тези доп. Кропивницький : ЦНТУ, 2021. С. 6–10.
5. Удод О. Багатолика Кліо: історична наука, політика пам'яті, історична дидактика (якою бути історії у профільній середній школі?). *Профільна середня освіта: виклики і шляхи реалізації*: збірник матеріалів / за заг. ред. Ляшенко О.І., Засекіної Т.М., Мальованого Ю.І. Литвинової С.Г., Малиношевської А.В. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2024. С. 123–126.
6. Ніколаєнко О.О. Ціннісні орієнтації у викладанні історії. *Формування національної ідентичності українця через цінності Української Хартії вільної людини* (м. Тернопіль, Україна, 20-21 жовтня 2022 року). Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, С. В. Костюк, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук. Тернопіль: ТОКІППО, 2022. С. 339–343.
7. Турченко Г.Ф., Турченко Ф. Г. Проект «Новоросія» і новітня російсько-українська війна. Запоріжжя: НАН України, 2015. 180 с.
8. Турченко Ф. «Общая история»: наука чи політика? *Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід*. К.: НАН України, 2013. С. 414–446.
9. Турченко Ф. Г. Запоріжжя на шляху до себе. Запоріжжя, 1999. С. 367.
10. Турченко Ф. Г. Пізнати правду. (Антиукраїнські міфи про Голодомор). *Голодомор 1932-1933 рр.: Запорізький вимір* / Гол. редактор. Ф. Турченко. Запоріжжя, 2008. С. 6-22.
11. Турченко Ф. Історична пам'ять і політика пам'яті на Запоріжжі (1991-2015). Ч. 1 *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2005. Вип.42. С.196-208. 18.
12. Турченко Ф. Історична пам'ять і політика пам'яті на Запоріжжі (1991-2015). Ч. 2. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2005. Вип.43. С.
13. Турченко Ф. Україна – повернення історії. Генеза сучасного підручника. К.: Генеза, 2016. 103 с.
14. Турченко Ф. Як творився міф про «Комбата». Науково-популярний нарис. Запоріжжя, 2017. С. 79.
15. Грицак Я. Публічність завжди має свою ціну, часом тяжку й навіть небезпечну для історика. *Незалежний культурологічний часопис <І>*. URL: <https://www.ji-magazine.lviv.ua/2019/hrytsak-publichnist-zavzhdy-mae-svoyu-cinu.htm> (дата звернення: 08.08.2024).

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання теоретичної частини занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. Практична частина заняття відпрацьовується письмово шляхом виконання завдання практичного заняття.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Перевірка на академічну доброчесність буде здійснюватися програмним забезпеченням, наданим ЗНУ. У разі виявлення академічного плагіату студент зобов'язаний написати доповідну записку на ім'я завідувача кафедри з поясненням причин вчинення такого проступку; робота студента повертається на повторне виконання; студент направляється на курс з академічної доброчесності.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело за ДСТУ 8302:2015.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час практичних занять дозволяється виключно з навчальною метою (для виконання завдань практичного заняття, уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу fturchenko@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Процедура забезпечення якості визнання результатів неформального та інформального навчання є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти ЗНУ. Правила зарахування результатів навчання які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам) визначені у Положенні ЗНУ Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти (<https://surl.li/gachqj>).

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>